Länsstyrelsen
Värmland

Riksintresse för kulturmiljövården: Mårbacka

Områdesnamn: Mårbacka

Områdesnummer: K 32

Kommun: Sunne

Socken: Östra Ämtervik

Sammanfattning

Innehåll

Kulturlandskap, jordbruksbebyggelse, minnesgård. 1700- till 1920-tal.

Urvalsmotiv

Vetenskapligt/pedagogiskt. Representativt stycke Fryksdalen bestående av Mårbacka med Selma Lagerlöfminnen samt ett av länets mest välbevarade kulturlandskapsavsnitt med Södra Ås bybildning och enstaka gårdsbruk i traditionellt utförande. Bygdestråket redovisar för länet stora identitets- och traditionsvärden.

Beskrivning

Området Mårbacka-Södra Ås utgör ett representativt stycke Fryksdalen med bebyggelsen lokaliserad till övergångszonen mellan den flacka öppna odlingsdalgången och den mer höglänta skogsmarken. Bybildningen Södra Ås ansluter i söder till den gamla landsvägen med flera i närmast ursprungligt utförande bevarade man- och driftsbyggnader. Byn har till sin struktur också bibehållit den för länet kännetecknande fogbykaraktären. Mårbacka, Selma Lagerlöfs hem, fick sin nuvarande utformning i samband med en ombyggnad 1923. Byggnaden, som uppförts efter ritningar av I G Clason till två våningar under ett säteritak av tegel, ansluter till den karolinska arkitekturtraditionen. Mårbacka rymmer fast och lös

inredning efter författarinnan och fungerar sedan 1942 som släkt och minnesgård och visas för allmänheten.

Kulturhistoriskt värde

Bygdestråket Mårbacka-Södra Ås bildar ett av länets mest välbevarade kulturlandskapsavsnitt med för länet stora identitets- och traditionsvärden. Bybildningen Södra Ås, har bevarat en stor mängd man- och driftsbyggnader representativa för byggnadsskicket i det gamla bondesamhället. Mårbacka har såväl exteriört som interiört bevarat arkitekten I G Clasons utförande och visas för allmänheten som minnesgård over Selma Lagerlöf och hennes författarmiljö.

Hot

Ej specificerat.

Skydd

Herrgården med flera byggnader samt det omgivande markområdet utgör byggnadsminne enligt Kulturminneslagen (KML)

Avsikter och åtgärder

Nybebyggelse och förändringar av befintlig bebyggelse behandlas restriktivt. Kalavverkningar eller omföring av jordbruksmark till skogsmark bör ej tillåtas.

Riksantikvarieämbetets värdetext (1996)

Motivering

Selma Lagerlöfs födelsehem Mårbacka. Odlingslandskap med för länet stora identitets- och traditionsvärden förknippade med hennes författarskap.

Uttryck för riksintresset

Byn Södra Ås bymiljö med välbevarade man- och ekonomibyggnader. Selma Lagerlöfs hem, Mårbacka, ritat av arkitekten IG Clason 1923, men med 1700-tals stomme. Mårbackas tidigare huvudgård ”Där Ner” (Ingemarsgårdens förlaga) ansluter till minnesgården.

I området ingår även

Äldre järnåldersgravfält, fossil åker, område med röjningsrösen.

Övrigt

Riksintresset Mårbacka överensstämmer i stort med kulturmiljön Mårbacka (227) enligt kulturmiljöprogrammet för Värmlands län.

Referenser

- Kulturhistorisk inventering i Sunne kommun, Värmlands museum 1981.

Ändringsinformation

Datum, kommentar:

- 2007-11-05: Huvuddelen av informationen hämtad från 1988 års beskrivning av riksintressen i Värmlands län.
- 2007-12-10: Beskrivningen av områdets skydd ändrad till aktuella förhållanden och gällande lagstiftning.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor via telefon eller e-post. Telefonnummer och e-postadress finns längst ner på första sidan.